

עין משפט
נר מצוה

כא:

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

מסורת הש"ס

פנימיים דלא הוו מקלה דיון דיש רשות לגבי רה"ר נלכת שם כשאיין
 כל פירות א"כ כשיתלו חלוצים נמלא פנימיים כמוסיה לרה"ר לפיכך
 של המזחיק כגולן וזה וזה דתמן מתוך הרחבה משלמת מה שנהיית
 ולא אמר דפטורה מטעם דכל הקודם וזה מיירי שלא נמנו ברה"ר
 כדי להשיב דלא קנסו גופו כדמשמע
 בהנתי (לקמן דף ג:) וקשה לר"י
 על פי' זה דהא רב אמתימין קאי
 ואמר לא שנו אלא במחורת וא"כ
 רב נמי איירי בשלא נמנו להשיב
 ועוד דקאמר אלא פירות הא קמחי
 ליה ואי בור לאו אדעמיה פירות
 ניהי לאו אדעמיה ונראה לר"י לפרש
 דרב סבר בור ברשותו מיירי דכשפקיר
 רשותו ולא הפקיר בורו ועל כן שור
 לא מצי אי"ל תורא צבירא מאי צבי
 דאין אדם יכול למלאם כל כך כשעובר
 ברה"ר שלא יכנס ברשות אחרים
 ולפיכך לא היה לו לקרב בורו ממש
 לרה"ר והא נמי פטורה שלא היה לו
 לקרב פירותיו ממש לרה"ר שאין צבי
 רה"ר יכולין למלאם עממן ושמאל
 מחייב פירות שלם שאלה היה לו לקרב
 פירותיו סמוך לרשות הרבים אין
 לפטור שיטל בעל הפירות למנוח וגם
 בעל הבור יכול לפסוק ודמי דבעלמא
 פטור רב והכא אמר ליה נתי די ממוקה
 אי"ל תורא צבירא מאי צבי מכל
 מקום לאו כל כמיניה לחיובי לי
 נמאי דמקרבנת לפירות ברשות
 הרבים ושמאל סבר נתי דבעלמא
 ליה אדעמיה כשנפל לבור הכא לא
 מצי למימר הכי למפטור נהמה
 שכוונה אלנתן: אי כרב אי
 בשמואל. רבי יוסי לא מצי סבר
 כשמואל דהא מחייב ברה"ר אלא
 כלומר אי כרב דחשיב חלר הניקח
 אי כשמואל דחשיב ליה רה"ר אע"ג
 דלר"י יוסי אין נפקותא ולפי' הקוטרס
 ינחא טפי אי כרב דחשיב ליה קרן
 אי כשמואל דחשיב ליה שן:

רבינו חננאל

שור פטור בעל הבור
 ריבול למימר ליה הורן
 ברשותו מאי בעי ופשיטין
 לה לעולם אימא לך
 בור באותו מקום שהקנהו
 לרשות הרבים פטור דבור
 ברשותו הוא אי הכי
 אכא פטור בור את השן
 אכא פטור בור את הורא
 מייא מייא מייא בור
 למימר ליה לאו כל כמינך
 דמקרבנת לפירך ברשות
 הרבים ומחייבת לתורא.
 ולשמואל אימא לך לעולם
 בור כי האי גונא חייב
 דברשות הרבים הוא. אי
 הכי אכא מחייב בור את
 רשן אמר לך בשלמא
 בור איכא למימר דלאו
 אדעמיה אלא פירות מי
 איכא לסימך לאו אדעמיה
 הא קא חזי לתו ואתנין
 לאקוטה מחורת תנאי
 ודחיי' לה ואמר לא כולי
 עלמא מחורת אי' כרב
 אי כשמואל והכא אלא
 מייא ריב' ור"י (ס"ל)
 שן ברשות הניקח הורא
 שהיא חייבת אבל ברשות
 הרבים אינה משלמת אלא
 מה שנהיית ורבי יוסי גוי'
 לעובר בבין אפי' ברשות
 הבור השן חייבת וזה
 שכתבו ובער בשדה אחר
 לפטורי ברשות המזיק
 כגון שהניח אדם פירות
 בחצר הבור ובה שורו של
 בעל החצר ואכלם שהור
 פטור ומתהנין על הבורך
 שאמר לימא לי בעל
 החצר פירך ברשותאי מאי
 בעי והורנין מהא ואמרין
 אי דאילפא דמחייב בבתי
 הפושטת צוארה ואוכלת
 מעל גבי חברתה אי רי'
 דחשיב דמחייב בעומדת
 ברה"ר ואוכלת [איכא
 בייניהן] לר"ם ור' יהודה
 לא שנו להו (ברכות) בין
 מתוך הרחבה בין מעל
 גבי חברתה בין מהלכת
 בין עומדת ואפי' קופצת
 הכל ברשות הרבים אינה
 משלמת אלא מה שנהיית.
 ור' יוסי ור' אלעזר
 אומרין אינה פטורה
 ברשות הרבים אלא כעין
 הלכת במקום שהלכת
 כרבא אבל אלו כולי
 חייב: **מתני'** הבלב והגדי
 שקפצו בראש הגג ה' ו
 ותניא נמי כי כי האי גונא
 ומרבי שנין ריינין
 טעמא דקפצו בפשיעה
 אהו בעו לפקעו ונלו
 שורין שמתין מיה
 דחיתולו בפשיעה דאיבעי
 ליה אסוקי אדעתא דילמא
 קפצי וסופו באונס פטור
 לו אלא למאן דאמר חייב
 מעל איכא למימר ופיקרי

בעלמא בור ברשותו פטור. דלא חייבה תורה אלא על בור ברה"ר
 וכדליף רבי שמעאל טעמיה התם [לקמן ג:] **בעלמא בור ברשותו חייב.**
 הואיל והפקירו. והכא מ"ט בהמה שאלנת חייבת: **דבעלמא בור איכא**
למימר לאו אדעמיה. דשור לגטורי נפשיה מבור וכיון דברשות נכנס דהא
 הפקיר רשותו חייב בעל הבור אבל
 פירות כו': **הא קא מוי לכו.** ואפילו
 הולקה בן פטור. ואע"ג דכל תקלה
 בור הוא הג"מ ברה"ר דאין לו רשות
 לתם שם תקלה: ר' יוסי איינו ס"ק.
 דקס"ד דלאו אמוך הרחבה קאי
 רבי יוסי דלכתי למיוביה דהא כתיבס'
 ובער בשדה אחר ולא ברה"ר אלא
 אצרי רחבה קאי דאין דרכה לאכול
 אלא להלך וכו' שאלנה חייבת להלך
 אינו מ"ק: **מחורס איכא צבייכו.**
 "דשמעינן לר"מ דלמר צבדי הרחבה
 משלמת מה שהזיקה וכגון דאלנה
 וקמה צבדי רחבה אבל מחורס לא
 וקאמר רבי יוסי אין דרכה להחזיר
 ראשה ולאכול אלא להלך וכו' שהחזירה
 ואכלה חייבת: **והכא כבער בשדה**
אחר עלינו. ואמוך הרחבה נמי
 מחייב ליה רבי יוסי: **ולא ברשות**
המזיק. שאם הכניס פירותיו לתוך
 בעל הבית שלא ברשות ואכלתן
 בהמתו לא בעל הבית פטור: **ולמא**
ליה מאי צביי ברשותאי. וקמה
 למה לי: **דאילפא ורבי אושעיא.**
 דלמר אילפא לעיל בהמה שפשטה
 זאורה ואכלה מעל גבי חבירתה
 חייבת ור' אושעיא דלמר בהמה
 הקופלת ואכלה מתוך הקופה חייבת:
איכא צבייכו. ר"מ סבר מתוך
 הרחבה לעולם פטור אלא לפי מה
 שנהיית ואפילו דאילפא ור' אושעיא
 ואתא רבי יוסי למימר אין דרכה
 לפשוט זאורה על חבירתה ואין
 דרכה לקפוח מדרך ולאכול אלא
 להלך ואיהו ליה דאילפא ודברי
 אושעיא: **מתני'** **אשעיא**
מועדין. לקפוח. וברשות הניקח קאמר
 דתולדה דרגל היא: **על החררה**
משלם נוק ששלם. דהוי שן ברשות
 הניקח: **ועל הגדיש חיי נוק.** מפרש
 בגמ' [גכ:] **גמ'** **חלמא כפשיעה.**
 דאיבעי לאסוקי אדעמיה דלמא קפצי
 דהא אורחיהו לקפוח: **וסופו באונס.**
 דהא נפלו ופיהיה לא הוה ליה
 לאסוקי אדעמיה: **הניחא למ"ד כו'.**
 אמוראי פליגי צה בפרק [המפקד]
 [כ"מ ד' גכ:] **דמקרי כליס לגבי כוסל.**
 טובא דליכא חלמא כפשיעה דאי
 הוה קפצי לנרא ממאני הוה קפצי וכי

גלוין הש"ס

רש"י ר"ח מחורת וכו'
 דבשענין דחייב שני'
 כתיבא דפי ע"כ ששם
 ד"ה כי קאמר:

הנהרות הגמ"א

[א] תוס' ד"ה אדם פי'
 מתוך כך נראה פי' ר"כ
 אלא לגבי הרי"ף ע"כ משלם
 מאי מק:

מוסף רש"י

על החררה משלם נוק
 שלם. דהיינו שן והתקנה
 גביה הוי לחיוב דלתי
 אלא כח, סהא מנה מאן
 תמלת יהוה הילך ודלק
 למקום אחר (רש"י יח.)

רבינו חננאל (המשך)

כגון הבלב ששכרו
 היו סמוכין לחותל כעין
 דבוקים שאפי' היו הגדיש
 נשליץ מכת קפצה חרין
 לבלים היו נפלים וכו'
 בחתילה ובין סוף אפי'
 הו' רב וביד אפי'
 פשיטת אפי' נפלו חייבין
 כגון שהיה החותל רעוע
 ואמאי חייבין דאיבעי להו
 אסוקי אדעתא דילמא
 נפלי ארתי וחברי למאן
 ודא היא פשיעה ואפי'
 דלא נפלי ארתי ונפלי
 אינו הגדיש ושכרו כליס
 חייבין הוא נמי חתולת
 בפשיעה וסופו באונס
 הוא וכדאמרין. ואוקימנא
 בכותל צד שאני יבול
 להלך עד שיפול והכל
 פשיעה: ח"ר הכלב והגדי
 שדילגו פי' שקפצו כגון ו'
 שנינו במשנתו מלמטה
 למעלה פטורין אדם
 ותרנגול שדילגו בין כך
 ובין כך חייבין פי' אדם
 מועד לעולם ותרנגולין
 היינו אורחיהו ואקשינן

[א] נראה לר"י ופיקרי
 הכלים משלם נוק ששלם.
 זו נראה דחייב וי"ל ופיקרי
 הניחא למ"ד דתמלו בפשיעה
 ויסי' בלחם פטור אלא למ"ד
 חייב וכו'.

נפול להדי כותל ואחמיר מנא אנוס הוא: **שאפילו נפלו חייבין.** ואפילו
 למ"ד תמלו בפשיעה וסופו באונס פטור: **משכחה לה כנוסל**
רעוע. שמעקה הגג רעוע דלפילו לגבי נפילה הוי פשיעה:
דאיבעי ליה לאסוקי. בהמיה: **לא נפל ארתי ונפול אינהו כו'.**
 כלומר כיון דקוף סוף לא נפל ארתי אין סופו בפשיעה: **כנוסל**
לר. שמעקה הגג כר דמחוק וכי הניחם בראש הגג הוה ליה
 לאסוקי אדעמיה דקפצי אמעקה כדרכן (ו)ומן המעקה שהוא כר
 נפלי. לישנא אחריתא כר משופע: **מלמטה למעלה פטורין.** מנוק
 שלם וחייב בחצי נוק דמשונין הן: **אדם ותרנגול כו'.** אדם אי
 נמי לאו אורחיהו לקפוח מלמטה למעלה חייב דאין צבאדם לר'
 תמות אלא בבהמה ותרנגול דרבו לרגל אפילו מלמטה למעלה:
 בוקריא
 למעלה דלאו אורחיהו למיקפך כלל אבל כיון דמוקי בדלפיק מיפך דלתי
 והתנא